

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2016-2017 навчальному році
(заочний тур)

08 лютого 2017 р.

Секція: Українська література

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Щербина Юлія Миколаївна	Покровський НВК «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Артемівської районної ради, 9 клас	2	4,5	6,75	4,5	2	2,25	22
2	Нестеренко Євген Володимирович	Волноваська загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 Волноваської районної ради, 9 клас	1,75	4	6	3,5	2,25	2	19,5
3	Сафронова Софія Валеріївна	Новодмитрівський НВК Костянтинівської районної ради, 9 клас	2	4	5,25	3,5	1,25	1,75	17,75
4	Гаврилюк	Цукуринської загальноосвітньої	1,75	3,5	5,25	2,5	1,25	1,75	16

	Ярослав Олександрович	школи I-III ступенів № 26 Селидівської міської ради, 10 клас							
5	Прядко Алісія Романівна	Часовоярська загальноосвітня школа I-III ступенів № 17 Бахмутської міської ради, 10 клас	2,5	5	7,5	5	2,5	2,25	24,75
6	Новочадова Анастасія Вікторівна	Центр дитячої творчості Добропільської міської ради, 10 клас	2,5	4	6,75	4	2,25	2,25	21,75
7	Суровцева Дар'я Олексіївна	Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості, загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 Дружківської міської ради, 11 клас	2,5	5	7,5	5	2,5	2,5	25
8	Ткачова Катерина Костянтинівна	Краматорська українська гімназія Краматорської міської ради, 10 клас	2	4	5,25	3,5	1,25	1,75	17,75
9	Полосенко Елизавета Михайлівна	Загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 Торецької міської ради, 8 клас	2	3,5	5,25	3,5	1,25	1,75	17,25
10	Сулименко Дар'я Сергіївна	Центр дитячої творчості Добропільської міської ради, 9 клас	1,75	3,5	6	3,5	2,25	2	19

Голова журі: Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» **Карасьова О.В.**

Члени журі: Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» **Лапушкіна Н.П.**

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» **Лисенко Н.В.**

Секретар журі: **Коваленко Т.О.**

Рецензія на роботу

«Молитовний аспект невідьницької поезії 30-80 років ХХ століття»

Гаврилюка Ярослава, учня 10 кл. Цукуринської ЗОШ № 26, м. Селідове

Робота Я. Гаврилюка мала за мету виявити біблійні мотиви у віршах поетів-політв'язнів О. Бердника, Г. Гайового, Ю. Ваврового, М. Дубаса, О. Дучимінської, М. Сарми-Соколовського і засоби їх художньої інтерпретації.

Робота складається з 3 розділів. Перший і другий розділи за кількістю сторінок не відповідають вимогам щодо робіт такого типу.

У першому розділі «Біблія – духовна книга усіх часів і народів» розкривається структура Біблії у її релігійному і культурному значенні для людства. У викладі матеріалу розділу наявна фрагментарність аргументації; необхідно чіткіше дотримуватися хронології у послідовності відтворення імен та подій.

У другому розділі «Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії» тему розкрито схематично і неповно. Наявна хаотичність викладу матеріалу.

Третій розділ «Молитовний аспект невідьницької поезії 30-80-х років ХХ століття» перенасичений інформацією публіцистичного характеру про соціальний і політичний аспект перебування поетів-в'язників у ГУЛАзі. У розділі також надлишок відомостей біографічного матеріалу поетів-в'язників, що розбалансовує літературознавчий аспект дослідження.

Зміст Висновків не відповідає вимогам, оскільки в ньому продубльовано матеріали, які були використані вище у розділах.

Список використаних джерел має налічувати не менше 20 позицій, а в наявності – 13.

Усе вищезазначене дозволяє зробити висновок, що рецензоване дослідження відповідає вимогам із зауваженнями і може бути рекомендоване до публічного захисту.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

О.В. Карабльова

Н.П. Лапушкіна

Н.В. Лисенко

Рецензія на роботу
«Сакральне в художньому світі Анатолія Федя»
Прядко Алісії Романівни,
учениці 10 кл. Бахмутської ЗОШ №17

Дослідження А. Прядко присвячене вивченню актуальної і складної теми міждисциплінарного рівня, оскільки взаємопов'язаність сакрального в релігієзнавстві, філософії та літературознавстві очевидна.

Прядко А. зосередила увагу на виявленні категорії сакрального у художній літературі і зокрема у прозовому доробку сучасного українського письменника Анатолія Федя.

Робота чітко структурована. Зміст двох її розділів спрямований на вирішення конкретних завдань, поставлених у дослідженні. У першому розділі «Сакральне в художній прозі Анатолія Федя» окреслено категорію сакрального і розглянуто теоретичні аспекти її дослідження в художній літературі та проаналізовано в художніх творах А. Федя, насичених біблійними мотивами.

У другому розділі «Джерела народження сучасного роману з духу музики *sacrum*» розкрито поняття біблійної стилізації як стилетворчого засобу роману; схарактеризовано, як письменником моделюються параметри концептів смерті та дива в його художніх текстах.

В колі зору А. Прядко перебували художні тексти, достатньо великий об'єм наукової літератури, що дало їй можливість після аналізу, систематизації і узагальнення надати своїй роботі доволі цілісного і завершеного вигляду, що відповідає вимогам щодо написання робіт такого рівня.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

О.В. Карабльова

Н.П. Лапушкіна

Н.В. Лисенко

Рецензія

на науково-дослідницьку роботу

САФРОНОВОЇ СОФІЇ ВАЛЕРІЇВНИ

за темою: «Традиції європейського романтизму в ранній творчості Т.Г.Шевченка»

Представлена до захисту робота актуальна тому, що відповідає найважливішій потребі сучасного літературознавства, яке прагне з'ясувати недостатньо вивчені аспекти художньої спадщини Т.Шевченка.

Робота визначається логічною структурою: складається зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел. Але, на жаль, у вступі нечітко визначено об'єкт і предмет дослідження.

На високому рівні представлений теоретичний блок дослідження (розділ I): авторка розкрила особливості втілення романтизму як літературного напрямку. Сафронова Софія у другому розділі провела цілісний порівняльний аналіз ранніх творів Тараса Шевченка. Не завжди назви підрозділів у цій частині роботи відповідають змісту, а також інколи дослідниця вдається до детального переказування творів, при цьому не визначаючи риси романтизму.

На жаль, у роботі зустрічаються й орфографічні помилки. Висновки недостатньо обґрунтовані, в деяких місцях повторюють основну частину дослідження та не відповідають поставленим завданням та меті.

Незважаючи на висловлені зауваження, робота Сафронової С.В. може бути рекомендованою до публічного захисту на Всеукраїнському конкурсі науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

О.В. Карабльова

Н.П. Лапушкіна

Н.В. Лисенко

Рецензія

на науково-дослідну роботу Суровцевої Дар'ї Олексіївни

за темою: «Роль і місце Івана Франка в українському культурному поступі 80-х років ХХ ст. (на матеріалі твору Романа Горака «Задля празника»)»

У науковому дослідженні, виконаному на актуальну тему, яка сприяє національній ідентифікації у складних суспільно-політичних умовах сьогодення, у «Вступі» достатньо аргументовано вибір теми дослідження з дотриманням усіх структурних елементів.

У першому розділі роботи розкрито теоретичні засади дослідження. Суровцева Д. доволі вміло використала науково-літературний матеріал із цієї теми, вдало узагальнила його. Другий розділ дослідження спрямований на аналіз роману-есе Р.Горака та творів І.Франка. Слід зауважити досить високий науковий рівень огляду та аналізу художніх творів, самостійність, оригінальність і доказовість суджень, сформульованих у розділі.

Висновки аргументовані, чіткі. Список використаної літератури відповідає існуючим вимогам. Дослідниця, опанувавши наукову та критичну літературу, проаналізувала, систематизувала й узагальнила матеріал, що надало дослідженню цілісного й завершеного вигляду.

На нашу думку, робота Суровцевої Дар'ї Олексіївни «Роль і місце Івана Франка в українському культурному поступі 80-х років ХХ ст. (на матеріалі твору Романа Горака «Задля празника»)» відповідає всім вимогам щодо робіт такого рівня і рекомендується до публічного захисту.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

О.В. Карабльова

кандидат філологічних наук,

доцент

Н.П. Лапушкіна

кандидат філологічних наук,

доцент

Н.В. Лисенко

Рецензія

на науково-дослідну роботу **Ткачової Катерини Костянтинівни** за темою:

«Крилаті вислови в «Слові о полку Ігоревім» – нове прочитання»

Дослідницька робота виконана в контексті актуальної проблематики, але у «Вступі» не визначені деякі структурні елементи, необхідні для робіт такого типу – методи дослідження, елементи новизни. Вимагає більш чіткого формулювання понятійний апарат, використаний у роботі (йде сплутування термінів «крилатий вислів» – «поетичний символ» – «афористичні вислови»).

У першому розділі схарактеризовано «крилате слово», його роль у мовленні та літературі. У другому розділі ґрунтовно опрацьовано текст «Слова о полку Ігоревім» на предмет виявлення крилатих висловів, систематизовано за принципом використання.

Висновки потребують більшої обґрунтованості. Список використаних джерел тематично обумовлений, але у висновках вказано 44, у тезах – 45, а в роботі використано 43. Додатки вдало доповнюють наукове дослідження.

Хоча в роботі трапляються орфографічні та стилістичні помилки, дослідження не виходить за межі вимог щодо робіт такого типу і рекомендується до публічного захисту.

Члени журі :

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

кандидат філологічних наук,

доцент

О.В. Карабльова

Н.П. Лапушкіна

Н.В. Лисенко

Рецензія
на науково-дослідницьку роботу Нестеренка Євгена Володимировича за темою
«Специфіка побудови образів у романі Володимира Винниченка «Сонячна машина»
(секція «Українська література»)

Надане на конкурс дослідження має чітку структуру, необхідний для наукових робіт інструментарій. Аргументованість вибору теми та актуальності дослідження подано у вступі до науково-дослідницької роботи. Проте незрозумілим залишився ступінь розробки саме питання специфіки побудови образів, тому й висловлена новизна роботи здається необґрунтованою.

Є. Нестеренко продемонстрував вміння працювати з літературним та науковим матеріалом, робити узагальнення та власні висновки, спираючись на наукові погляди у сфері образотворення. Досить логічно побудовано теоретичний розділ, згадано науковців, виведено поняття «образ», проте не зрозуміло вміщення методологічного підходу у висновках до розділу (с. 9). Також доречним тут було б пояснити й інші категорії, які стосуються образу та згадуються у наступних частинах, як от: «символ», «архетип», «характер».

У другому розділі логічно й доречно згадано імена М. Зерова, Г. Сиваченка, Л. Сеника, які зверталися до аналізу «Сонячної машини», проте зовсім не проаналізовано праці сучасних науковців.

Основна частина роботи представлена двома підрозділами, у яких молодий дослідник утверджує думку, що саме через «образну структуру твору письменник проводить концептуальну ідею роману» (с.15). Проте, на наш погляд, забагато уваги тут приділено загальним питанням – історія написання, жанр, ідея, відгуки критики та читача. Це розмиває чіткість у проведенні центральної лінії аналізу образів.

Цікавість викликає й підрозділ 3.2. «Образи-символи у романі», де досить детально представлено серію образів-символів, які «не лише несуть у собі певний зміст, але й утверджують оптимізм автора, який щиро вірить у переможний поступ людства» (с.25). Заслуговує схвалення й звернення до щоденникових записів автора для підтвердження тих чи тих думок і тверджень.

Висновки дослідження є лаконічними, обґрунтованими, логічно виведеними із завдань та мети роботи.

У цілому дослідження Є. Нестеренка справляє приємне враження, відповідає «Основним вимогам до написання, оформлення та представлення учнівських науково-дослідницьких робіт», тому рекомендоване до публічного захисту.

Члени журі:

канд. філол. наук, доц.

О.В. Карабьова

канд. філол. наук, доц.

Н.П. Лапушкіна

канд. філол. наук, доц.

Н.В. Лисенко

Рецензія
на науково-дослідницьку роботу Новочадової Анастасії Вікторівни за темою «Образ
Святослава в художній історичній прозі»
(секція «Українська література»)

У поданій на рецензування роботі представлено актуальні проблеми, пов'язані з можливостями історичної прози у вихованні мужності та героїзму на прикладі таких постатей, як князь Святослав. Варто відзначити важливий виховний аспект дослідження, унаочнення фактів яскравими прикладами, логічне опрацювання наукових джерел з проблеми жанрів історичної прози (розділ 1).

Вступна частина містить усі необхідні для наукової роботи елементи. Особливо варто відзначити звернення тут до історії питання та виведення актуальності теми й новизни дослідження. У змісті основної частини логічно виділено теоретичну (розділ 1) і практичну (розділ 2) частини. У першому розділі глибоко й грамотно розкрито питання жанрового різноманіття історичної прози. Проте чомусь зовсім не згадано жанр повісті. До того ж, враховуючи формулювання теми дослідження, на наш погляд, варто було приділити увагу і такому поняттю, як «образ». Другий розділ роботи присвячено розкриттю образу князя Святослава у трьох творах: «Повісті минулих літ», романах Ю. Опільського «Іду на вас» та С. Скларенка «Святослав». У кожному підрозділі молода дослідниця робить спробу розкрити історію постаті князя, демонструє вміння працювати з різноманітним літературним матеріалом, робити узагальнення. Проте свої міркування не підтверджує думками літературознавців, принаймні у практичній частині відсутні правильно оформлені посилання на наукові джерела. Висновки стислі, обґрунтовані, логічно виведені із завдань роботи. Проте деякі позиції дублюються з висновків до розділів чи підрозділів.

Але, незважаючи на висловлені зауваження, дослідження А. Новочадової містить наукову складову, відзначається самостійністю в аналізі творів, тому рекомендоване до публічного захисту.

Члени журі:

канд.. філол. наук, доц.

О.В. Карабльова

канд. філол. наук, доц.

Н.П. Лапушкіна

канд.. філол. наук, доц.

Н.В. Лисенко

Рецензія

на науково-дослідницьку роботу Щербини Юлії Миколаївни «Тема кохання в творчості
поета-земляка В.Ф. Черепкова»
(секція «Українська література»)

Література рідного краю, як відомо, найкраще наближає літературу до життя, а значить має надзвичайне значення у вихованні молодого покоління. Сьогодні, як ніколи, саме ця частина курсу літератури може стати тим містком, який поєднає читацьке життя людини з національною літературою, культурою; дасть можливість усвідомити вагомість рідного слова, його вплив на кожного з нас. Тому тема, обрана Щербиною Ю.М. для дослідження, є актуальною, відповідає її віковим інтересам та пізнавальним можливостям.

Дослідження містить власні дані спостережень та пошукової роботи, відображає власну позицію авторки. Безсумнівною є новизна заявленої проблеми з яскраво визначеною практичною цінністю. Проте у вступі завдання сформульовано дуже загально, визначення методів наукового дослідження потребує доопрацювання.

Загалом структура роботи відповідає вимогам, поставленим до наукових досліджень. У змісті виділено два розділи: загальний огляд творчості та докладний аналіз інтимної лірики. Проте вважаємо необхідним зауважити, що наукова робота не передбачає художньої назви розділів та підрозділів, тому рекомендуємо залишити лише наукове формулювання.

В основній частині роботи хотілося б відзначити другий розділ, де проведено досить грамотний різноаспектний аналіз любовної лірики, чітко виведено образ ліричного героя. Цікавою є спроба аналізу поезій автора, де розмірковуючи про кохання, він звертається до корифеїв слова – Т.Шевченка, О. Пушкіна, О. Гріна. Варто відмітити увагу дослідниці до деталей, вміння узагальнювати та підкріплювати спостереження прикладами.

Висновки дослідження є лаконічними, обґрунтованими, логічно виведеними із змісту роботи. У загальному оформленні наукової роботи дослідниця в цілому дотримується вимог, проте наявні окремі недоліки в оформленні цитат, використанні посилань на наукові джерела (розділ 1), мовні помилки та неточності («даним дослідженням» (с. 4), «на ній одружитися» (с. 10), порушення милозвучності (с. 2, 8), «скоріш за все» (с. 12) тощо). Проте висловлені зауваження не нівелюють позитивного враження від роботи.

Отже, дослідження Щербини Ю. більшою мірою відповідає вимогам до такого виду робіт, тому рекомендується до публічного захисту.

Члени журі:

канд. філол. наук, доц.

О.В. Карабьова

канд. філол. наук, доц.

Н.П. Лапушкіна

канд. філол. наук, доц.

Н.В. Лисенко